

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Választójogi hajsza.

Zombor, 1908. okt. 1.

Mig a választójogi reformjavaslat, a belügyminiszterium kohójában formálódott és még senki sem tudhatott róla semmi bizonyosat, addig csak a fenálló rendnek honi ellenségei támadták áta-botában gondolomra, mert — talán nem is alaptalanul — már eleve olyannak képzelték el, mely nemzetrontó álmaik valóra váltásának nem fog kedvezni.

Egy budapesti napilapnak koronként közreadott tanulmányai a különféle választórendszerekről, a választói jogosultságról, a választókerületekről, melyeket egytől-egyig erős nemzeti érzés sugalmazott és hatott át, megannyi alkalom volt a legadázabb kirohanásokra a készülő, de ismeretlen javaslat ellen a szociáldemokrata, a radikális és a nemzetiségi pártok részéről sajtóhan, képviselői beszámolóokban, népgyűléseken és utcai tüntetéseken.

S mivel egy magukra külön-külön gyöngéknek érezték magukat arra, hogy a közvéleményt a javaslat ellen felkorbácsolják, összefogtak és a kormánytámogató koalíció ellen ellenkoalícióba szervezkedtek a választójogi reformjavaslat ellen. Sőt ezzel sem érték be, hanem a külföldet is igyekeztek a magyar kormány állítólagos jogfosztó mérenylete ellen hangolni — sikertelenül.

Mióta azonban a belügyminiszter választójogi reformtervezetét valaminő bűnös visszaélés kipattantotta, Ausztriában valamennyi párt boszorkányüstje forr, kavarog s csakugy okádja felénk kotyvadékanak dögleletes füstjé-gőzét.

Pártok, melyek jobban gyűlölik egymást, mint az ördög a tömjént, csodálatos egyértelműséggel rontanak neki a magyar kormánynak az általános, egyenlő, községenkénti és titkos

választójognak célbavett meghamisítása miatt, megfélekedzvé a legelemibb tekintetről is, mellyel a sógori viszonyoknak tartoznak, meg a nemzetközi tisztesség azon követelményéről is, hogy idegen ország belső ügyeibe avatkozni nem szabad.

Az osztrák feudális urak pártja, mely otthon még a legutolsó pillanatban is a trón végveszedelmének rémével törekedett az agg királyt az általános választójogtól visszaretenteni s még nemrégiben is csak jajgatni tudott miatta, egyszerre szerelmes lesz ugyanabba az általános választójogba s példátlan hevességgel támadja a magyar belügyminisztert, mert a választójogot nem az osztrák mintára akarja reformálni. Ami nem kellett és még sem kell nekik Ausztriában, ugyanazt a szent és sérthetetlen népjog nevében követelik Magyarországon.

A feudális urakkal, kiket különben a gyomruk sehogy sem vesz be, egy követ fúnak a szociáldemokraták s a szociáldemokratákkal, kiket egyébként a gyehenna tűzéire vetnének, összefeszítik vállukat a keresztyén-szociálisták s ahány marakodó nemzetiség tarkállik az összevissza forrasztgatott osztrák birodalomban, annak valamennyinek egy érzéstől duzzadoz ezidőszerint a keble: a magyar gyűlölettel.

Vajjon mi hozza ezt a tarka-barka társaságot egy kalap alá, amely alól a legjobb ügyben is ritka egyetértéssel, vállvetett buzgósággal szórják a gyalázkodó szitkokat Magyarország ellen s torkuk szakadtából üvöltve hirdetik az általános, egyenlő, községenkénti titkos, választójog egyedül üdvözítő erejét? Mit gondolsz, jó magyarom?

Avagy kell-e téged emlékeztetni arra, hogy így volt ez odaát mindig, valahányszor a magyarság hatalmából

vagy vagyonából akartak lealkudni valamit? Fel kell-e nyitni a szemedet, hogy átláss a szitájukon? Nem jönnél magadtól reá, hogy amit oly egyhangulag ajánlanak nekünk, az egyenlő választójog nekünk méreg; s amitől durva fenyegetésekkel viogatnak, az értelmi cenzushoz kötött pluralitás nekünk erő?

Jó lesz egy pillanatra sem tévesztened szem elől azt az örök igazságot, hogy az ellenség átka áldás, áldása átok.

Mig összes külső és belső ellenségeink — úgy mint most — gyűlölettel gyalázzák a kormány választójogi reformját, bizalommal nézhetünk eléje. Akkor volna baj s volna okunk a bizalmatlanságra — amitől isten őrizz — ha dicsérnék.

Főiskolai hallgatók szavazati joga. A választási reform körül megindult harzi zajba ma új hangok vegyülnek. Megszólalt az egyetemi ifjuság is, amely szintén be akar vonulni az általános választójoggal az alkotmány sáncaiba. A budapesti műegyetem ifjusága egyesületeinek vezetői tegnapelőtt délután értekezletet tartottak, amelyen megvitatták az általános választójoggal szemben elfogalandó álláspontjukat. E szerint az ifjuság nem avatkozik a reform körül folyó politikai harcba, de hangsúlyozza azt, hogy a multban a nagy nemzeti küzdelmek idején politikai érettségének és komoly judiciumának, megközelíthetetlen tiszta hazafiságának oly jeleit adta és különben is oly értelmi cenzussal rendelkezik, hogy teljes joggal megkövetelheti azt, hogy minden huszonegyedik életévét betöltött egyetemi és főiskolai hallgató szavazati joggal birjon. E törekvésének kivívására a műegyetem ifjusága országos mozgalmat indít, csatlakozásra hívja fel az összes hazai főiskolák ifjuságát, kívánságait memorandum alakjában közli a képviselőházzal és az összes pártokkal, melyektől törekvéseinek egyező támogatását elvárhatja.

Beszámoló. Hodzsa Milán kölpényi képviselő vasárnap Begecsen beszámolót mondott. Fejtegette a választójogi refor-

VILLANYCSILLÁROK
GYERMEK-
KOCSIK
JÁTÉKOK
DISZMŰÁRUK

**Az őszi kalap és nyakkendő
ujdonságok megérkeztek!**

Vételkényszer nélkül megtekinthetők!

Óriási választék!

100-22

Olcsó árak!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TÖZSDE MELLETT.

mot s ismertette a választójog ellen összeállott ellenkoalíciót. A gyűlés táviratot küldött a király kabinetirodájának, amelyben kéri, hogy a pluralitással szándékolt választójogot fejedelmi szavával akadályozza meg.

A vasárnapi munkaszünetért.

Október 7-én lesz meg a kereskedelemügyi miniszteriumban a vasárnapi munkaszünet törvénytervezetének az ankétja, amelyre a miniszter az illetékes testületeket és egyesületeket is meghívta.

Harakiri.

Zombor, 1908. okt. 1.

Nagyon sok az öngyilkos.

Némelyek sikkasztanak, lopnak, lábbal tiporják az emberiség törvényeit; ezeket a büntetés félelme és szégyene bírja rá, hogy öngyilkosokká legyenek.

A szerelmi bánat, a szívbeli csalódás is sűrűn szedi áldozatát.

Vannak akiket perverz szenvedélyek juttatják az örvény szélére, amelybe menthetetlenül belebuknak.

Előfordulnak oly esetek is, amelyekben az öngyilkosságnak még csak észszerű okát sem vagyunk képesek megállapítani, amelyekben nem tudjuk konstatálni azt a fizikai, vagy lelki kényszert, amely a szerencsétleneknek a gyilkos fegyvert a kezükbe adta.

Sokakat a vagyoni romlás nyomán a jövő sivár képe öl meg.

* * *

Egy deák megbukott. Ez nem nagy baj. Nagyon sok emberrel megesett, akiből később a társadalomnak és hazának jóra való polgárai váltak. Egy kevés igyekezettel kiköszörülhette volna a csorbát. Nem! Megölte magát.

* * *

Az ifju és leány szeretik egymást. Naponként együtt vannak. A szülők szemaláttára, azoknak felügyelete alatt órákig édesen elbeszélgetnek.

A bájos idillnek a golyó vetett véget.

Együtt mentek a halálba.

De miért? . . .

A szülők nem gátolták egybekelésüket.

Hiába találgatjuk! Józan észszel úgy sem süthetnők ki az okát.

Megmondjuk . . .

A legénynek be kellett vonulni s a szerelmesek talán egy esztendeig nem láthatták volna egymást . . .

Megölték magukat! . . .

* * *

Józan életű, szorgalmas kereskedő, a becsületesség mintaképe. Kora reggeltől késő estig dolgozik. Egy nap az üzlet ajtón kicsiny fehérlepon rövid hirtudatja: „Haláleset miatt zárva!”

Jó szíve volt. Barátaitól mit sem tudott megtagadni. Jótállt. Tönkre ment. Meghalt.

* * *

Gyermekei, unokái és dédunokái féltő gondoskodásától és meleg szeretetétől övezve, gond nélkül morzsolja napjait a család feje, a falu legidősebb embere. Munkában megkérgesedett keze reszket az aggkori gyengeségtől, erőtlenséggel hanyatlik le az étel pár grammos sulya alatt. Becézgeti unokáit, senki sem sejt, hogy minő végzetes elhatározással foglalkozik. Reggel nem találják. Aggodalommal kutadják mindenfelé, végre megtalálják . . . a kutban.

* * *

Alig 24 éves erős, egészséges fiatalember, aki az életet még alig ismeri, s aki a szenvedések kálváriájának még hírét sem hallotta, akinek eddigi élete tobzódó öröm, diadal és ünneplés között folyt le, egy piciny vörös folttal a homlokán hideg — me-reven fekszik.

Örökségének utolsó foszlányát a kártya elvitte. Nem volt ereje az élettel felvenni a harcot . . . megtért őseihez.

* * *

Egy százados szolgálati fegyverrel szíven lőtte magát és . . . meghalt. Két levelet hagyott hátra, az egyiket a hadtestparancsnoksághoz címezve, a másikat szüleihez. A fiatal, rokonszenves százados szédületes gyorsasággal haladt férves pályáján, állítólag adós . . .

* * *

Forduljunk el ezen sötét rémképektől, amelyek végnélküli sorozatban jelennek meg szemünk előtt.

Megdöbbenéssel látjuk, hogy micsoda beteglelkű, elkorcsosult nemzedék él ebben az anyagi, gyönyörhajhászó korban. A lemondást, önfeláldozást nem ismeri, a társadalmat újáteremtő erényeket kigunyolja, helyzetének megváltoztába nem tud beletörődni, inkább . . . meghal.

* * *

Az élet közömbösen halad tovább, úgy gondolván: „Mi közöm hozzá!”

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

A színész.

I.

Egy szerényen butorozott szobában, meglehetősen jókarban levő pamlagon feküdt Réti Ödön, egy kellemes külsejű, mintegy tizenhét éves ifju. Kezében könyvet tartva, merően nézett a betűkre, míg gondolatai, mint az arcán látható volt, más sokkal érdekesebb szférákban kalandoztak. Arcát szokatlan pir borítá, szemei örömtől sugárzottak, kezéből kiesett a könyv — felemelkedett a pamlagról — ekkor kinyílt az ajtó és belépett rajta egy nő, kinek arcán a gond, a nélkülözés és a régi jó idők eltörölhetlen nyomokat hagytak.

— Tanulsz, fiam? — szólítja meg az ifjut.

— Igen, igen, — hebegé Ödön, mialatt lesütötte szemeit és hirtelen felemelte a pamlagon fekvő könyvet.

— Ödön, te nem mondtad az igazat, arcod kigyuladt, szemeid szokatlan tűzben égnek. Beteg vagy?

— Nem, anyám! De tudd meg legforróbb kívánságomat, tudd meg most, hogy fiad boldogtalan, igen boldogtalan. Itt e szobában, a száraz könyvek között, nem tudom feltalálni régi jókedvemet; tudom, hogy szomorítanak e szavaim, tudom, hogy egykor

hires ember lesz belőlem, hirnévre fogok szert tenni, de nem az iskolában, nem az egyetemen, hanem a színpadon. Igen, anyám, ha színész leszek, szorgalom és kitartás által babérokat fogok aratni.

— Fiam, már megint ezek az ifjukori ábrándozások? Elfelejtetted ígéretedet, hogy e tárgyról nem fogsz többé beszélni, hogy tanulni fogsz? — kérde az anyja.

— Igaz, megígértem, de ígéretemet nem teljesíthetem, mert tudom, hogy nem fogom iskoláimat elvégezni; de a színpadon, óh, a színpadon, ott lenne belőlem ember. Anyám, hallgass meg egyetlen gyermeked kérését!

— Nem! Apád sirjára esküszöm, hogy beleegyezésemmel sohasem leszel komédiás, nem leszel fizetett bolond. Inkább halált, mint e gyalázatot!

E szavak után az özvegy fájdalmas zokogásban tört ki.

— Óh, anyám, anyám, nem szomorítlak, nem leszek színész, de e könyvek közt itt élni, valóságos kín; ha látnád fiadat, mily gyönyörrel olvassa Shakespeare drámáit; mily jól szaval, akkor nem mondanád, hogy ne legyen színész. Mert a színészet épp oly művészet, mint akár a festészet vagy a szobrászat! Nem leszek komédiás, művész leszek! Anyám, óh, engedd meg, hogy legforróbb óhajom teljesüljön.

— Soha! — mondá az özvegy és elhagyta a szobát.

II.

Hetet ütött az óra. A színház zsufolásig megtelt. Már három nap óta öles falragaszok hirdetik X. város lakóinak, hogy ma új darabot adnak és egy újonnan szerződött tag fog fellépni.

A függöny felgördül; a színpadon egy ifju áll és az ifju — Réti Ödön. Anyja tehát beleegyezett? Óh, nem, Ödön megszökött. Remegve kezd beszélni, majd nekihevül és a közönség lelkes tapsai között gördül le a függöny. Ödön a legboldogabb ember; szemei épp úgy csillognak, mint két hónappal ezelőtt, mikor odahaza feküdt a pamlagon és álmodott színpadról, szerepről, tapsról.

Álma nagyon hamar megvalósult. Elérte célját.

A szünetek alatt a társulat igazgatója örömmel keblére szorította, fiának nevezte, a legfényesebb jövőt helyezte neki kilátásba és a legnagyobb szerepeket ígérte oda neki. Ödön boldog volt.

A mily kedvtelenül tanult előbb odahaza, oly kedvvel tanulmányozta a legnagyobb és legnehezebb szerepeket; hangja, játéka, alakítása kitűnő volt. Híre rövid idő alatt bejárta nemcsak az egész környéket, de a fővárosi lapokban is elismerőleg irtak róla.

Igy telt el néhány év. Ödön egyik diadalt a másik után aratta; nevét mindenki csodálattal és tisztelettel ejtette ki.

— Ily fiatal és már mily nagy művész!

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XXXI. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyvnyomdájába küldendők.

H I R E K .

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Stenczl József ideiglenes díjnyel rendszert díjnokká nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter V o s z k ó Ernő topolyai járásbírói díjnyel jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett irnokká nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter C s á k o v i t s Ferenc bácsalmási járásbírói díjnyel a kapuvári, B e r n a u e r József szabályi járásbírói díjnyel a titeli járásbírói díjnyel irnokká nevezte ki.

Athelyezés. Fernbach Károly főispán Hoffmann Sebestyén szolgabíró Topolyáról Ujvidékre és Molnár Imre közigazgatási gyakorlatot Ujvidékről Topolyára áthelyezte.

Előléptetés. A pénzügyminiszter Szabó Lajos zentai II. oszt. adópénztárnokot I. oszt. adópénztárossá léptette elő.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Vujkovic Károly ujvidéki törvényszéki irnokot a budapesti ítélőtáblához helyezte át.

Hossznap. Izraelita polgártársaink egyik legnagyobb ünnepe: a hossznap e hó 5-én lesz.

Ügyészégi megbízott. Az igazságügyminiszter dr. Balázs P. Elemér, az ujvidéki királyi ügyészhez beosztott bírósági joggyakornokot az ujvidéki ügyészkerületébe ügyészégi megbízottnak nevezte ki.

Kitüntetett munkás. Szép ünnepély folyt le múlt vasárnap Nemesmilitics községben. Allaga Pál mezőgazdasági munkást, ki már egy negyedszázadot töltött el Vidákovich Jenő földbirtokosnál, a földművelésügyi miniszter Fernbach főispán közbenjárására 100 korona jutalommal és díszoklevéllel tüntette ki. Tárcay Dezső főszolgabíró nagyszámú közönség és az előjáróság jelenlétében szép beszéd kíséretében nyújtotta át a jutalmat és díszoklevelet, aki meghatva mondott érte köszönetet.

Adomány. A m. kir. földművelésügyi miniszter a magyarkanizsai függetlenségi körnek, Szilágyi telepes községnek az I—II. 100—100, Apatin községnek, Mozsor községnek, Martonos községnek az I—III. 150—150, a csantavéri gazdakörnek és Körtés községnek II—III. 100—100 könyvesportokból álló népkönyvtári könyvgyűjteményt és egy könyvszekrényt beszerzésére 20—20 koronát adományozott.

Jubiláló lelkész. Petri Károly ujsóvi ev. lelkész, bácsi alesperes, a napokban ünnepelte negyvenéves lelkészi jubileumát. Az istentisztelet után a preszbiterium és előjáróság a paplakba vonult, ahol Posch tanító meleg szavakban üdvözölte a jubilanst, aki harminc éve működik mostani állomásán.

Allamsegély. Győri János zentai kosárfonó iparosnak az állam egy fűzfahasító és egy gyaluló gépet adományozott.

Felfüggesztett község. Bácskában most Obecse a hivatali felfüggesztések és fegyelmi város. Nagy feltűnést keltett, amikor egyszerre a község fő- és az adó jegyzőjét felfüggesztették föl. De ez csak a kezdet volt. Részletekben jött a többi felfüggesztés és fegyelmi elrendelés. Előbb a községi bíró és pénztáros kapott fegyelmit, azután felfüggesztették az egyik aljegyzőt és esküdtet. De ezzel még nincs vége a tisztogatásnak; mint legújabb részlet következett most a községi könyvelő: W e b e r Miklós ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat.

Gyászhir. Grossmann Tivadar Mátyás múlt hó 28-án 77 éves korában több napi fájdalmas szenvedés után Ujverbáson elhunyt. A megboldogultnak földi maradványait tegnap d. e. 10 órakor helyezték nagy részvét mellett az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra.

Távozó mérnök. A zombori villamos telep vezető mérnöke, Jólesz János a petrozsényi villamossági részvénytársaság igazgatójává megválasztván, városunkból eltávozik. Vegyes érzelmekkel fogadjuk előléptetését. Aminő örömmel tölt el bennünket az, hogy a szorgalmat, a munkaszeretetet mások is méltányolják, époly aggodalommal nézünk utódjának kinevezése elé. Jólesz mérnök tapintatos vezetésének, közönségünkkel szemben mindenkor tanúsított udvarias bánásmódjának tudjuk be, hogy a villamostársasággal szemben sokszor a legmagasabb fokra feleségült elégedetlenség közmelegedésre oldódott meg. Kívánjuk, hogy új működési terén is érdemelje ki azt a becsületet és tiszteletet, amelyet körünkben kivívott.

Esküvő. Illés László m. kir. erdősz. f. évi október hó 3-án délelőtt 11 órakor vezeti oltárhoz Baumann Nándor takarékpénztári pénztáros leányát, Mariskát.

Mihály napja. Regőcén szent Mihály napja, Maison Mihály esp.-plébános nevére a szokottnál még fényesebben ünnepelték meg az idén. A kerületi papságon kívül, mely ugyanazon a napon tartotta Regőcén őszi gyűlését, sok helybeli és vidéki vendég tisztelte meg az ünneplőt megjelenésével. Az egész ünnep fénypontja volt a szép mise és az ezen misében betétképpen előadott orgona-hegedű koncertdarab, mely nagyszerűségével közelebb vitte a hallgatóságot az Istenhez. A hegedűt játszotta baróthi Beke Gyula őrszállási gyógyszerész, akit orgonán Penninger József kántortanító kísért.

A nyolcvanévés Samassa. Samassa József biberos-érek, az egri egyházmegye főpásztora, szeptember 30-án töltötte be életének nyolcvanadik esztendejét. A gyönyörű kort a lélekben oly nagy főpapnak korához képest csodálatos testi erőben adatott megérnie. Egyháznak és nemzetnek hű fiát különös kegyelmében részesítette az Isten: patriárkai korról ajándékozta meg és a késő aggság határánál nemcsak egyházmegyéjének, de az egész országnak közönsége, hódolattal gondolt Samassa Józsefre.

Bezdán község iskolái államosítva. Faragó János kir. tanfelügyelő szept. 29., 30-ik napjain Bezdán összes népoktatási intézeteit meglátogatta, majd a község képviselőtestületével letárgyalta az elemi népiskolák és óvodák államosítása tárgyában kötött szerződést s miután azt a képviselőtestület 5 szó ellenében, az óvodákra nézve pedig egyhangulag elfogadta, így Bezdán összes iskoláinak államosítása tényre vált. A kir. tanfelügyelő rendkívüli tapintattal terjesztette elő az államosítás feltételeit és az előálló körülményeket, úgy hogy a képviselők között korábbról felmerült inkább vallásbeli aggályokat az ülés folyama alatt sikerült teljesen eloszlatni. A község megajánlt készpénzbeli hozzájárulása évi 13500 korona, mit az állami kincstárba szállít, mellyel szemben a további fentartás és fejlesztés az államnak lesz kötelessége. Október 1-én a tanfelügyelő beható konferenciát tartott a községi tanítótestülettel s míg egyrészt szaktapasztalatait sorolta elő, egyben meleg elismerését fejezte ki az elemi oktatásban tapasztalt fölött és fontosabb megállapodás nyert kifejezést Bezdán állami iskoláinak intenzív fejlesztése érdekében. Faragó tanfelügyelőt Bezdán község képviselőtestülete, mint Bezdán szülöttét, a községi tanítótestület pedig mint kiváló pedagógus tanfelügyelőjét ünnepelte.

Uj vasuti menetrend. A tegnapi nap folyamán a vasuti menetrendben lényeges változás állott be, amennyiben a nyári menetrend szeptember 30-án megszűnt s helyébe október 1-én a téli menetrend lépett életbe. Az új menetrendet lapunk mai számában hozzuk.

Tanítói gyűlés. Az obecsei róm. kath. espereskerület tanítói és papjai évi rendes őszi tanácskozmányukat Blazek Lajos esperes elnöklete alatt folyó hó 14-én Obecsen tartják meg.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék Sztaňkovic Miklós adai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

— És még hozzá milyen csinos fiatal ember!

Ilyen és hozzá hasonló beszédeket lehetett az egész vidéken hallani! Osztozott-e a közönség véleményében a művész anyja is?

Ödön erre, úgy látszott, nem gondol. Ha az egész világot kinálták volna neki a szinpadért, bizonyára nem cserélt volna.

III.

Hetét ütött az óra. A színház zsufolásig megtelt. Már három nap óta falragaszok hirdették a főváros lakóinak, hogy ma este lép fel a vidéki közönség kedvence, a fiatal művész.

A függöny felgördül; a szinpadon egy férfi áll és e férfi — Réti Ödön. Épp ma tiz esztendeje, hogy először lépett fel X-ben; ma a főváros lakosainak mutatja be művészetét.

A siker biztos! De azért mégis, mint akkor, remegve kezd beszélni, míg hevültebb lesz és mindjobban beletalálja magát szerepébe. A függöny a fővárosi közönség lelkes tapsai között gördül le.

Ödön boldogsága határtalan.

Szemei még jobban csillognak, mint tiz év előtt, jobban, mint tiz év és két hónap előtt, midőn odahaza feküdt a pamlogon és álmodott szinpadról, szerepről, tapsról.

Alma megvalósult.

És anyja?

A szünetek alatt megkapta a szerződést, melynek értelmében a haza első színházának tagjává lett.

Ödön a legnagyobb és legnehezebb szerepeket adja.

Ha játszik, a közönség lelkesedése határtalan. Hírnévre tett szert; irigylí mindenki.

És anyja?

IV.

Kinyílnak a kórház ajtai. Egy feketére mázolt koporsót tesznek fel a halottas kocsi, a koporsó egyik oldalán e két szó állott: „Réti Ödön“; a másik oldalán: „Élt 35 évet“. A koporsót kiviszik a temetőbe, lebecsátják a sirba, ráhull a göröngy, el van temetve.

A két sirásó hazafelé ballag.

— Szomorú história ez, barátom! — szólt az idősebbik sirásó a fiatalabbikhoz.

— De azok a nők mindenre képesek!

Ez a szegény ember is szerelmes volt egy kis leányba és nőül vette. A nő megszökött és elvitte magával a színész minden pénzét, vagyonát, mire az — föbe lötte magát. Isten áldjon meg!

A két sirásó elvált egymástól.

És az özvegy?

Az ünnepelt művész megfeledkezett a szegény anyáról, ki úgy ellenezte akarátát.

A boldog férjnek nem volt ideje az anyára gondolni — és az öngyilkos fiu sirjánál naponkint ott zokog a gyászba öltözött, elmeháborodott anya, özvegy Réti Jánosné.

Katonaság elől a halálba.

Gräff Gyula zombori huszonegy éves asztalossegéd kedden este a Sikara-erdő közelében a Gombos felé haladó gyorsvonat elé vetette magát. A szerencsétlen fiatal ember testét a vonat kerekei teljesen szétrombolták. Holttestét szerdán reggel találták meg a pályatesten. Az öngyilkosnak október elsején be kellett volna vonulnia katonának s állítólag a katonáskodástól való félelmeben lett öngyilkossá.

Nőegyleti mulatság. Az első ujvideki nőegylet szegény gyermekek segélyezésére november hó 7-én hangversenyyel kapcsolatos táncestélyt rendez.

Óriási tűzvész. Óriási tűzvész pusztította el Obeese legvirágzóbb és legnagyobb ipartelepét, a Freund-fele gőzfűrészt és gőzmalmot. A tűz mult penteken éjjel felé a lisztmalom és gőzfűrészt között keletkezett és hamar megemésztve ezen épületeket, terjedt át a kazánházra. Szerencsére a kazánból a még benlevő gőzt kieresztették, mellyel robbanásnak vették elejét. A nagy telep, mely 250 munkásnak adott biztos kenyeret, lángokban állott, a nagy épület izzó zsarátnok. A tűz ereje oly nagy volt, hogy a fűrészt előtt feldolgozásra váró szalfákat is felemésztette. A kár meghaladja a 400.000 koronát. A gyár újraépítése legalább is egy évet vesz igénybe, mely idő alatt a többnyire családok munkások, dolog nélkül maradnak.

Magyar név. Dr. Weitzenfeld Félix orvos, szabadkai lakos és Julianna nevű gyermeke „Vajda”-ra. Goldstein Simon zentai lakos és Kálmán nevű gyermeke „Polgár”-ra változtatták családi nevüket.

Sikkasztó pénztárnok. Bajáról írják: A csávolyi teglgyár penztárnoka, Bayer János nagyobb összeg elsikkasztása után megszökött. Csacán azonban letartóztatták s Bajára szállították, ahol vizsgálati fogságba helyezték.

A közjegyzőhelyettesek sérelme. A királyi közjegyzőhelyettesek országos egyesülete legutóbb tartott ülésében újból foglalkozott a reájuk nézve sérelmes közjegyzői kinevezésekkel. Az ülésen felszólalók egyhangulag megállapították, hogy előmenetel tekintetében mostoha elbánásban van részük. Beható megvitatás után az ülésen elhatározták, hogy az immár tarthatatlanná vált helyzetük orvoslása vegett emlékirattal fordulnak az országgyűléshez és az igazságügyminiszterhez, akinél egy országgyűlési képviselő vezetésével fognak tisztelegni. Abban az esetben, ha lépéseik eredménytelenek maradnának s a viszonyok nem változnak, végelkeseredésükben még a királyhoz, mint a törvény legfőbb öréhez is készek fordulni.

Tűzek Bajmokon. Szeptember hó 29-én este 7 órakor kigyulladt Kungl István rőföskereskedő nádfedeles háza, amelyben sok áru volt felhalmozva és a tűz martalékává lett. A kigyulladt házban nem lakott senki. Az ott felhalmozott áruk egy részét sikerült kimenteni, a másik része azonban bennegett. A tüzet este tíz órakor sikerült elfojtani. — Alig hagytak el az emberek az egyik tűz színhelyét, a harangok félrevereése ismét egy másik tüzet jelzett. Romoda Simon volt községi pénztárnok háza gyulladt ki és égett le. A ház előtt felhalmozott 50 métermázsza esőves kukorica és a padláson 50-60 métermázsza szemes gabona szintén a tűz martalékául esett. Kungl István kára 1200 korona, Romoda Simoné 2500 korona. Mindkét esetben a kárnak csekély része biztosítás révén térül meg.

Elgázolta a vonat. Ujvidekről jelentik: Verbászi Ferenéné 69 éves majori lakosnő a Dunaparra vezető vasúti vágányon igyekezett hazafelé, miközben egy tolató vonat elütötte. A szerencsétlen asszony a kocsi alá esett, amelyek aztán egész testét szétrombolták.

„A törvényházból.” Ily címmel október hó 4-én Ujvideken új lap indul meg Medveczky Imre szerkesztésében. Az új lap célja főleg az árverési hirdetmények olesó megjelenítését előmozdítani.

Hatósági mézszárszékek.

A szabadkai mézszárosok újból fokozatosan föl-emelték a husárakat. A városi közgyűlés az ellen való védekezésül elhatározta, hogy a város több helyén hatósági mézszárszékeket létesít.

Az új postai díjszabás. A kereskedelemügyi miniszterium kiboosátotta a postai küldemények díjazásánál és irányításánál segédeszközül szolgáló új kiadású belföldi távolságmutatót, mely az összes magyar, továbbá az osztrák, valamint Bosznia-Hercegovina és Novibazari pasalik területén működő posta (távirda) hivatalok neveit, politikai beosztását és az irányításra vonatkozó adatokat tartalmazza.

Lopások a titeli kikötőben. Títeltől érkezett jelentések szerint hosszabb idő óta tapasztalták már, hogy az ottani kikötőben az éjjel ott veszteglő uszályhajókról igen nagy mennyiségű gabonaneműeket lopnak. Az egyik budapesti gabonakereskedő cég évekkal ezelőtt s azóta minden évben a hatóságokhoz fordul, azt adva elő, hogy az ily módon történő lopások következtében több ezer koronára rugó kárunk van. A tetteseket nem sikerült kézrekeríteni, bár Turay Pál titeli és Ilin Péter perlaszi lakosok ellen alapos gyanu merült fel, hogy a lopásokban ők a tettesek. A károsult cég, miután a tettest kinyomozni nem lehetett, a belügyminisztériumhoz fordult segélyért és panaszában kifejtette, hogy a legutóbb egy hajórakományból nem hevesebb, mint hatvan métermázsza buza hiányzik. A belügyminisztérium a budapesti államrendőrség főkapitánya útján Lauro és Molker fővárosi detektíveket küldötte le Títeltre a lopások kipuhatólása végett. Ezeknek a esendőrség közreműködése mellett sikerült a tetteseket esellel kézrekeríteni és úgy Turay Pált, mint Ilin Pétert elfogni, akik a járásbírósnál várják büntetésüket. Azt hiszik, hogy a tetteseknek büntetéseik vannak, ezeket a esendőrség tovább nyomozza. A fővárosi detektívek visszautaztak Budapestre.

Magas életkor. Hermandutz Pál apatini maganzó a napokban 100 éves korában elhunyt. A hosszú életű apatini polgár gyakran emlegette hozzátartozói előtt, hogy gyermekkorra óta nem ivott vizet, szomját mindig borral csillapította s hogy beteg sohasem volt. Négy fia gyászolja az elhunytat, kik valamennyien meghaladták már a hetven éves kort. Unokáinak száma negyven s dédunokája annyi volt, hogy maga sem tudta számon tartani őket.

Jóváhagyott alapszabályok. A kereskedelemügyi miniszter a zombori vendéglősök, koresmárosok és kávéosok ipartársulatának és a zombori nőtisztviselők egyesületének alapszabályait jóváhagyta.

Rémes halál. Óbecséről írják: Gávrits Néző szállításán szolgálatban volt Popov Mladen 14 éves fiu rémes halállal mult ki. A fiu egy tehenet itatott a kútnál, amikor a tehen valamilyen megvadult és a fiut, akinek a lába körül csavarodott a tehen tartó kötél magával vonzolta. A megvadult tehen vagy 40-50 lépésnyire vonzolta, közben taposta a szegény gyermeket, míg valahogy kiszabadult a kötélből. A súlyosan megsérült fiut eszméletlenül vitték a tanyára, ahol sérüléseibe nem sokára bele is halt.

Halál az országúton. Ujvidekről írják: Prodanovics Mita kliszaí szállási lakos hétfőn hajnalban a zsabylai vásárról kocsiján hazafelé iparkodott, utközben azonban szívszélhűdés érte. Ugy találták meg az országúton kocsiján halva a városba igyekvő emberek.

Országos vásár. A topolyai őszi országos vásár e hó 5-én lesz megtartva.

Megmérgezett földmives. Magyarokanizsáról jelentik, hogy egy Bus Mátyás nevű szállási földmives mérgezési tünetek között meghalt. Családja azt hiszi, hogy valaki boszúból mérgezte meg.

Magyar név. Holzer Zsigmond Szent Ferencendí papnövendék, bajai lakos „Dobos”-ra, Neugebauer János adai lakos „Csorvai”-ra változtatták családi nevüket.

Gyermekszobák szellőztetése.

Nemcsak a hibás tapasztalás, hanem a megromlott levegő hatása alatt is többet szenved az ujszülött gyermek, mint a felnőtt ember. Nemcsak hogy annak a pornak belélegzése sérti a gyermek gyenge tüdejét, mely a lakószobák levegőjét sokszor nagy mértékben megtölti, hanem táplálkozására is kártékonyan hat a szoba tisztátalan, fojtó levegője, azért a gyermekszobákat minél többször szellőztetni kell.

Előítéletek, melyek ellen még az „istenek is hiába küzdenek”, mélyen megrögzött szokások és gyakran valami megérthetetlen gondatlanság okozza azt, hogy az anyák többször egyik fülükön be, a másikon kieresztik az orvos jóindulatu, figyelmeztető szavait,

Minthogy semmi fogalmuk sincsen arról, hogy mekkora légeserére van szükség, hogy valamely lakószoba levegője tiszta állapotban maradjon, szellőztetnek ugyan, de mindig nagyon keveset. Azt hiszik, hogy megtették kötelességüket, ha egy ablakszárnyat minden nap kinyitnak néhány percre és bármily erősen érzik is aztán a piszkos pólyák és nedves gyermekruhák bűzét, könnyű lelekkel türik a levegő rossz szagát annak vigasztaló tudatában, hogy hiszen szellőztettek.

Ha jómódu családokban is sok a kívánni való, mit várhatunk azoktól, kiket apró szobában tucat számra zsufol össze a szegénység, kiknek minden darab fát kímélniök kell s akik rettegnek attól, hogy friss levegőt bocsássanak a lakásukba, mert akkor a meleg egy része veszendőbe megy.

De ha tisztán is tartják a szoba levegőjét, a folyvást bentartózkodás a gyermekre bágyasztó hatással van, érzékenyekké teszi őket a friss levegő iránt. Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy minden időben és az időjárásra való tekintet nélkül kint kell hordozni a kicsinyeket; sőt ellenkezőleg, az ujszülöttet gondosan védeni kell az éles levegő beszívásától és a hirtelen melegelevonástól s az olyan gyermekeket, kik télen születnek, a mi éghajlatunk alatt nem volna szabad kivinni a szobából a születés utáni első hetek alatt, mindamelllett nem kellene a friss levegőtől aggódva elzárni őket, mert akkor igen érzékenyekké lesznek a hőmérséklet változásai iránt.

E szabály elhanyagolása magyarázza meg azt is, hogy a lélegző szervek betegségei nem a leghidegebb hónapokban okoznak legtöbb halálozást a kis gyermekek között, hanem tél végével és a tavaszi hónapok alatt; a gyermekek ugyanis egész télen át rosszul szellőztetett lakásokba vannak bezárva, e miatt elvesztik ellentálló képességüket, úgy, hogy tavasszal, ha kiviszik őket a friss levegőre, beteges érzékenységet tapasztalnak náluk a hőmérséklet minden változásai iránt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A büntető-novella életbeléptetése. Október elsején lépett életbe a büntetőtörvénykönyve kiegészítéséről szóló új törvény. A magyar jogászvilágban nevezetes ez a nap azért, mert régóta sürgetett korszerű reformok valósulnak meg ezen a napon. E naptól fogva a föltételes elítélés intézménye nálunk is meglesz, a minősített lopásnak gyakran drákói szigorúságu büntetése enyhül, ellenben a csalásnak számos virágzó fajtáját

egyszerre lehetetlen fogja tenni a büntető-törvénykönyvnek egy új szakasza. A fiatal-korú büntetettek ügyében való ítélkezésnek új, modern, alapra helyezése s a leánykereskedésnek üldözése szintén csak fokozza a büntetőnovella szociális jelentőségét.

Csendőr és fegyenc. Ujvidékről jelentik: Csurog községben május egyik éjszakáján Mandics Milos fegyházviselt pincér lesből rálőtt egy csendőrré abban a házban, hogy azonos avval a csendőrré, aki miatt raboskodott. A lövés a csendőrt súlyosan megsebesítette, de fölépült. Gyilkosság kísérletével vádolva tegnapelőtt állott az ujvidéki esküdtségi bíróság előtt Mandics s bár beismerte tettét, az esküdtek felmentették.

VEGYES.

A dohányzásról. A dohányzásnak sok az ellensége, de még több a barátja. A XVI. században egyházi átokkal sújtották a dohányzókat, de később már nem hajtották végre a tulszigoru büntetést. Sokan azt állítják, hogy a dohányban levő nikotin hatalmas mérge, mások a dohány füstjében található szénoxidot, kéksavat és a piridinbázisokat vádolják mérgező hatással. A nikotin kétségkívül hatalmas mérge, de nem szabad elfelejtenünk, hogy ennek fele jut csak a füstbe, de korántsem a szervezetünkbe. Egyes esetekben a sok dohányzás főfájást, rosszullétet okoz, de már másnap a dohányos ember kiheverte a baját. Ha hónapokon, éveken át sokat dohányozunk, akkor mindenféle kellemetlen jelenségek mutatkozhatnak: étvágytalanság, émelygés, rossz szájíz, torokhurut, szivdobogás, szédülés, főfájás, a látóképesség csökkenése stb. Mihelyt észre vesszük, hogy e jelenségek valamelyike egészségünket zavarja, abba kell hagynunk a dohányzást. Különösen veszedelmes a dohányzás a fejlődésben levő szervezetre. Újabb időben nikotinmentes, jobban mondva nikotinszegény szivart készítenek. De ezt igazi dohányos ember nem szívhatja; ép úgy, mint a koffeinmentes kávé nem terjedhet, az alkoholtólkülső sör, a boldogult hopkos nem kellett senkinek. Ha kávé, legyen kávé, ha sör, legyen sör. A dohány meg legyen dohány. Egyesek azt hiszik, hogy az étkezés előtt való szivar javítja az étvágyat. Az esetek 66 százalékában épp az ellenkezőjét állapították meg. Érdekes vizsgálatot végzett egy német orvos. Ö nyolc napig mindig ebéd előtt szitt el egy erősebb szivart, azután nyolc napig mindig ebéd után. Mindkét turnus után, étkezés után gyomorvizsgálatot végzett, mely alkalommal kitűnt, hogy a szivarozás épenséggel nem gyorsítja az emésztést, sőt inkább lassítja. A dohányzás tehát nem mozdítja elő az emésztést, amint azt sokan hiszik. Amíg a dohányzás egészségünknek nem árt, addig dohányozhatunk, de mihelyt az egészségünknek árt, vagy kevesebbet dohányozunk, vagy hagyjuk abba egészen. Okos ember így cselekszik.

Apróságok.

Fifikusnak kell lenni. Az orvos csak egy pohár sört engedett innod, te pedig ötöt iszol napjában?

— Hja, tudod, fifikusnak kell lenni! Öt orvost kérdeztem meg, mindegyik egy pohárral engedett innom — ez együttvéve öt pohár!

Célsz. Irma: Katinka, azt hallottam beszélni, hogy vőlegényed csak a hozományodért vesz nőül. Ez szegény!

Katinka: Nem nagyobb szegény volna reám nézve, ha hozományom dacára sem venne el senki?

Válopörben. Csakugyan el akarnak válni? Huszonötévi házasság után?

— Hát hiszen, azt hiszem, ez csak elég!

Török közmondás. Jó bor és szép aszszony: két legedesebb neme a méregnek.

Adományok

a Zomborban, Bács Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Rákóczi szoborra.

XXIX. SZÁMU KIMUTATÁS.

Áthozat 8488.84 K
331. **Besztercebányai járás főszolgabírósága** gyűjtőívén adakoztak: Jasper János Urvölgy 40 fil, Vajczik János Urvölgy 40 fil. —.80 K

332. **Egyesült Parketgyárak Részvénytársaság** Budapest, gyűjtőívén adakozott: Egyesült Parketgyárak Részvénytársaság 10.— K

333. **Gyulai m. kir. pénzügyőrség** gyűjtőívén adakoztak: Bátor József Körteladány 20 fil, Csulay János 20 fil, Dézsy Károly 1 kor., Fehér Sándor 50 fil, Juhász György 1 kor., Kovács József 50 fil., Mező József 50 fil, Petrovsky József 50 fil, Radozy József 50 fil. 4 90 K

334. **Vönöcki községi hitelszövetkezet és fogyasztási szövetkezet** gyűjtőívén adakozott: A vönöcki községi hitel és fogyasztási szöv. 5 — K

335. **Friedmann Károly** Fiume, gyűjtőívén adakoztak: Bader B Bertalan 1 kor., Barta Ferenc 40 fil, Barta Kálmán Hamburg 40 fil, Barta Pál 40 fil, Déri Mihály 50 fil, F I Szond 20 fil, Friedmann Károly 1 kor., H. M. 30 fil, Katz Lidor 1 kor., Katz Ottó 50 fil., Neumann Frigyes 20 fil, N N. 50 fil, N N 20 fil, N N. 20 fil, N N 30 fil., Otner Emil Bács földvár 1 kor., Olvashatlan Duna-pataj 1 kor., Polit Francesco 2 kor, Pse Psa 10 fil, S Z Buda pest 20 fil, összesen 11.40 K

336. **Hazai általános biztosító részvénytársaság** Budapest, gyűjtőívén adakozott: Hazai általános biztosító részvénytársaság 10 — K

337. **Kottler Ottó** lelkész Bükkeszi, gyűjtőívén adakozott: Kottler Ottó 2.— K

338. **Halász Dávid** ügyvéd Zombor, gyűjtőívén adakozott: Halász Dávid 2.— K

339. **Bácsgyulafalva** község előljárósága gyűjtőívén adakozott: Bácsgyulafalva község 10 — K

Összesen 8544 94 K

Vujevich Alajos,
pénztárnok.

NYILTTÉR. *)

Tekintetes Szerkesztőség!

Ismerve nemes nagylelkűségüket, melylyel oly sokszor szolgálják nagybecsű lapjukban a humanizmus ügyét, bátorkodom alább következő köszönő soraim szíves közzétételét kérni.

Fejemen évek óta kényelmetlen kinövés támadt, mely egyre nagyobbodott, úgy hogy csak a legkomolyabb operációval volt eltávolítható.

A napokban aztán dr. Wollheimer József neves zombori orvos, Kende Béla nagyképzetségű orvosnövendék ur asszisztenciája mellett pár pillanat alatt megszabadított tőle.

Midőn a kiváló operateurnek ügyes műtétéért e helyen is nyilvánosan hálás köszönetet mondok, Isten áldását kérve további nagyhasznu működésére, őszinte lélekkel ajánlom egyben szenvedő embertársaim figyelmébe.

A tekintetes szerkesztőség

készséges hive

Körmözy Pál,
kir. trvszéki nyug. irodaigazgató.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =

SZELES JENŐ Zombor.

== MINTARAKTÁR ==

kütszivattyúkban és tűzifecskendőkben.

HAZAI GYARTMANY.

345—35—11

35—12

Pályázat.

Küllődön (Bács megye) németajku kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Az állás javadalma: 1. 960 korona évnegyedenként egyenlő részletekben a község pénztárából. 2. Szabad lakás házikerttel. 3. ^{944/1600} k. h. szántóföld haszonélvezete adóteherrel. 4. Stóla, mintegy 140—160 korona. Pályázhatni **folyo évi október hó 15-ig**, mely napon személyes megjelenés és énekpróba kívántatik. Végzi a kántori teendőket, beteghez kíséri a lelkészt, ostyát süt, az iskolás gyermekeket tanítja az egyházi énekre, az iskolaszék által neki kijelölt osztályt vezeti a mindennapi és ismétlőiskolában. Kántorképesítési oklevél felmutatandó. A német és magyar nyelvekben való jártasság föltétlenül szükséges.

A bucsuztatókra nézve 1—5 versig versenkint 20 fillérért, 6—15 versig versenkint 30 fillérért szabad a megválasztott kántornak elfogadni. Az állás azonnal elfoglalandó.

Ha netalán a kántortanítói állásra az itt helyben működő tanító választatnék meg, úgy akkor ezen tanítói állásra is pályázat hirdettetik. Javadalma: 1. 648 korona előleges részletekben a községi pénztárból. 2. ^{71000/1600} hold szántóföld adóteherrel (a földhaszonbér megállapítása után az állás készpénze a földdel együtt 1000 koronában állapítatik meg). 3. Szabad lakás, mely áll: 3 szoba, konyha és éléskamra, 300 □-öl házikerttel.

Kötelessége a kijelölt osztályt magyar nyelven tanítani; szükséges azonban a német nyelv tudása is.

Tartozik továbbá a kántort akadályoztatása esetében helyettesíteni. A kérvényben kiteendő, hogy a folyamodó melyik állásra reflektál.

Folyamodványok a képviselőtestülethez, illetve a róm. kath. iskolaszékre címezve **1908. évi október hó 15-ig** Maison Mihály kerületi esp. ers. isk. látogató urhoz Regöcérre (Bács megye) küldendők.

Penninger András, Stelczer András,
iskolaszéki jegyző. 3—3 iskolaszéki elnök, plebános.

Házeladás.

Elköltözés folytán házam Apatini-ut 35. sz. szabad kézből eladom.

Schlachter József.

6—2

TANFOLYAM

az egyéves önkéntességre jogosító

o o vizsgálat előkészítésére. o o

Themák Ede, ny. főreáliskolai tanár, ki az ily vizsgálatoknál sok évig mint a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által kinevezett vizsgáló biztos (az összes természettudományokból) működött, most nyugalomba vonult, és az önkéntességre igényt tartók számára **előkészítő tanfolyamot állított fel.**

A tanfolyamon résztvevők még felvétetnek.

A tanítás alapos s a hallgatók előismeretei figyelembe vétetnek. Csakis középiskolai tanárok adnak elő.

Közelebbi felvilágosítással szolgál:

Themák Ede,

ny. tanár, a tanfolyam vezetője.
Temesvár-Józsefváros, Begahalsor 10. szám.

1825/1908. szám.

Hirdetmény.

Nádajka község közterének téglalapozaton üreges vasoszlopok beerősítésével dróthálóval való bekerítése határozatán el, eme munkát végrehajtásának biztosítása céljából árlejtés hirdetik s annak megtartására **f. évi október hó 8-ik napjának d. e. 10 órája** tüzetik ki.

Felhivatnak a vállalkozni óhajtok, hogy a mondott napon megjelenni sziveskedjenek.

Kikiáltási ár 2000 korona.

Egyéb a munkálatokra vonatkozó feltételek, tervek és költségvetés az előjárásnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nádajka, 1908. szeptember 21-én.

Kekezovich István, **Babity Száva,**
jegyző. 2-2 bíró h.

50-44

„Blickensderfer“ **írógép,**
eredeti amerikai

azonnal látható írással.

Tiszta acél-szerkezet.	Gyönyörű szép írással.	Az írógépek legolcsóbbja.
------------------------	------------------------	---------------------------

149-30-21 **Á r a :**

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellek a legolcsóbb árakban szállítanak.
Amerikai irodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!
Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képvislet Bács-Bodrog megye részére
Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.

Eladó birtokok.

Kiskőrös mellett az állomástól 25 perenyire jó uton 5¼ hold szőlő, 60¼ hold fekete és barna homok szántó, 33 hold prima kaszáló, 2½ hold erdőből álló ingatlan tanyával.

Kiskőröstől 30 perenyire jó uton 17½ hold szőlő, 95 hold kitűnő szántó, 12 hold prima kaszáló, 53 hold feltörhető legelő és 6 hold ki nem apadó tóból álló ingatlan, kellő épületekkel.

Soltvadkert határában 12 hold szőlő, 35 hold szántó és 95 hold ¾ részben feltörhető legelőből álló ingatlan tanyával. (Ára 48000 korona, lefizetendő 8-10000 korona.)

Érdeklődők eladóval október hó 11-én délelőtt a „Két Fekete-ló“ című vendéglőben értekezhetnek. 2-1

Az ingatlanok parcellázva is eladók és e célból ügynökök is kerestetnek.

Egy ügyes fiatalember, ki a

könyvvitelben

és 2-2

levelezésben

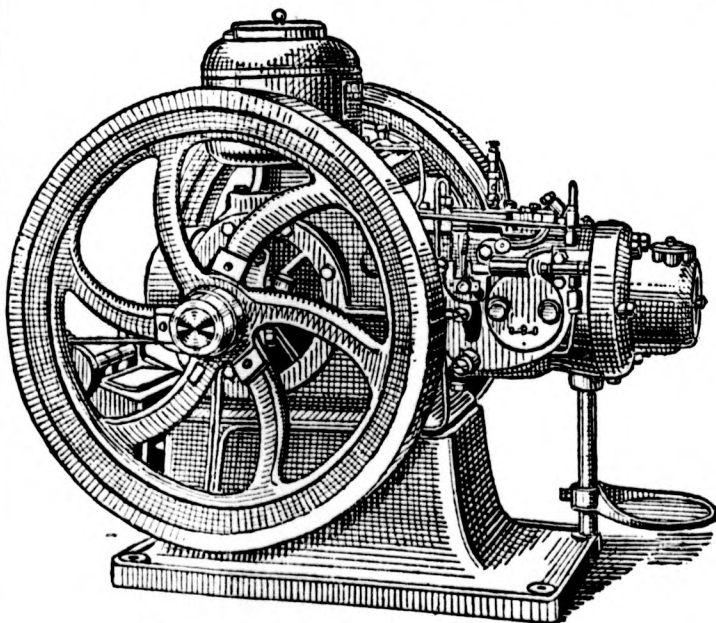
jártas, irodában alkalmazást keres. — Cim a kiadóhivatalban.

Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és LOKOMOBILOK.

∴ LEGOLCSÓBB ÜZEM MÁR KIS MOTOROKNÁL IS ∴

Költség 12 lóP. motornál évi 3000 munkaóra:

Bolinders nyersolajmotornál nyersolajra ca. 1260 K.
Benzinmotornál adómentes benzinre ca. 2500 K.
Gőzgépnél szénre és fűtőre ca. 3000 K.
Tehát a Bolinders motor ára teljesen kifizetődik az elért megtakarításban.
ca. 4½ év alatt benzinmotorral szemben.
ca. 3½ év alatt gőzgéppel szemben.
Pénzügyöri ellenőrzés nincsen. Kezeléshez nem kell gépész.
Könnyen kieserélhető alkatrészek.
Gyors üzembehelyezés.
Robbanás nyersolajnál kizárva. Csekély hűtővízfogyasztás.
Önműködő központi kenés.

Legjobb hajtóerő bármely üzemhez.

Nyersolaj lokomobilokat cséplőgépekkel is szállítunk.

Referenciákkal, szakszerű felvilágosításokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,
gépraktár és műszaki iroda. — Motor osztály.

BUDAPEST, Váci-körut 26.

Táviratcim: USZÓ Budapest.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Mándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállíttatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1908. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza		
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
7.10	7.45		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	6.00	9.40	1.05	6.55		10.00
10.14	12.32		6.20	6.36	3.54	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	4.55	9.50	1.52		6.37
10.30	1.22		4.05	6.48	5.20	ind.	SZABADKA	érk.	10.21	7.17	9.38	1.21		6.25
	1.51		4.33	7.10	5.52		Csantavér		9.52	6.48		12.53		
11.03	2.17		5.04	7.24	6.22		Topolya		9.29	6.26	9.07	12.31		5.52
11.22	2.44		5.31	7.42	7.03		Kishegyes-Bácsfeketehegy		8.58	5.56		12.03		5.34
11.37	3.02		5.51	7.55	7.25		Ujverbász		8.36	5.34	8.38	11.45		5.16
11.51	3.21		6.17		7.46		Okér		8.10	5.09		11.19		5.01
12.03	3.36		6.35		8.13		Kiszács		7.46	4.51		11.04		4.47
12.20	3.57		6.57	8.37	8.35	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.22	4.27	7.55	10.42		4.29

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya						Vissza					
szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tv. sz. sz.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.			
3.05	7.48	11.30	3.10		4.55	6.34	10.20	ind.	SZEGED-ROK.	érk.	7.25		10.48	2.52	7.53	10.01	12.12
3.22	8.04	11.46	3.29		5.11	7.01	10.36		Röszke		7.10		10.33	2.38	7.39	9.42	11.57
3.36	8.18	12.00	3.44		5.26	7.28	10.50		HORGOS		6.54		10.21	2.25	7.26	9.26	11.44
3.50	8.31	12.13	3.58		5.39	7.51	11.05		Királyhalom		6.41		10.09	2.11	7.14	9.10	11.31
4.05	8.44	12.28	4.14		5.52	8.12	11.18		Palice		6.27		9.55	1.58	7.03	8.54	11.18
4.17	8.55	12.40	4.27		6.03	8.31	11.30	érk.	SZABADKA	ind.	6.15		9.44	1.47	6.53	8.35	11.05
5.00	10.25	2.02		6.55	7.00			ind.	SZABADKA	érk.	6.00		9.20	1.00	5.58		10.37
5.25	10.50	2.26			7.30				Tavankút		5.25			12.38	5.34		10.11
5.45	11.13	2.46			7.56				Bajmok		4.58		8.48	12.21	5.17		9.13
6.17	11.45	3.17			8.35				Nemesmilitics		4.05		8.29	11.45	4.41		9.14
6.31	11.59	3.31			8.06				érk. ZOMBOR	ind.	3.39		8.08	11.30	4.25		8.56
7.20	12.26	4.00			8.25				Bácsszentiván				7.46	10.55	4.00		8.26
7.35	12.39	4.13			8.36				Szond				7.34	10.37	3.46		8.07
7.47	12.50	4.24			8.47				érk. GOMBOS	ind.			7.21	10.25	3.34		7.54
9.18		5.25			9.48				ind. ERDŐD	érk.			6.13	9.17			6.03
9.30		5.37			9.58				érk. DALYA	ind.			6.02	9.05			5.50

Oda						Kiskunhalas—Bácsalmás—Regőce						Vissza		
V. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
3.50	12.27	6.22	ind.	KISKUNHALAS	érk.	5.39	2.27	10.52						
4.03	12.40	6.35		Kopolya		5.28	2.14	10.39						
4.20	12.57	6.50		Fehértó		5.14	1.57	10.22						
4.37	1.16	7.07		Terézhalom		4.59	1.40	10.05						
4.58	1.50	7.25		Jánoshalma		4.48	1.27	9.52						
5.21	2.30	7.45		Mélykút		4.20	12.45	9.20						
5.44	2.53	8.06		Rudics		4.00	12.11	8.55						
5.52	3.01	8.14	érk.	BÁCSALMÁS	(ind.	3.52	12.00	8.44						
6.16	3.30	8.22	ind.	Madarász puszta	(ér.	3.42	11.21	8.24						
6.36	3.52	8.42		Madarás		3.26	11.01	8.04						
6.49	4.10	8.49		Sanac puszta		3.18	10.51	7.54						
6.57	4.18	8.56		Katymár		3.11	10.34	7.37						
7.17	4.38	9.05		Legyen puszta		3.00	10.21	7.24						
7.29	4.50	9.15		REGŐCE	ind.	2.49	9.58	7.03						
7.45	5.06	9.27				2.35	9.40	6.45						

Oda						Baja—Ujvidék						Vissza	
SZ. V.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.		SZ. V.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.	V. V.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.
	4.00	7.22	1.15	ind.	BAJA	érk.	8.53	3.23	7.00				
	4.11	7.32	1.25		Baja-szállásváros		8.46	3.15	6.52				
	4.25	7.45	1.38		Vaskút		8.31	2.59	6.36				
	4.51	8.10	2.01		Gara		8.10	2.37	6.10				
	5.09	8.26	2.16		R gö-e		7.55	2.17	5.47				
	5.37	8.54	2.39		Órszállás		7.38	1.57	5.25				
	5.56	9.12	2.56		Gádor		7.14	1.28	4.58				
	6.15	9.31	3.14		Nenadics		6.55	1.08	4.34				
	6.25	9.41	3.23	érk.	ZOMBOR (ét.)	(ind.	6.45	12.57	4.23				
3.10	6.51		3.46	ind.	Zombor-vásártér	(ér.	5.53	11.20					5.40
3.17	6.57		3.52		Fernbach-szállás		5.46	11.13					5.31
3.27	7.07		4.02		Zsárkóvác		5.37	11.04					5.22
3.35	7.16		4.11		Sztapár		5.29	10.56					5.15
3.49	7.30		4.25		Szilberek		5.15	10.42					5.01
4.08	7.49		4.44		Militics 27. sz. őrház		5.00	10.28					4.45
4.19	8.00		4.56		Hódság		4.41	10.10					4.12
4.31	8.10		5.06		Paripás		4.32	10.02					4.21
4.58	8.35		5.31		Parrag		4.12	9.45					4.01
5.12	8.49		5.45		ind. Szépliget	érk.	3.53	9.25					3.40
5.31	9.16		6.03		Bulkeszi		3.25	9.07					3.15
5.45	9.30		6.17		Petrő-Dunagálos		3.11	8.55					3.01
6.00	9.45		6.30		Ofutak		3.01	8.44					2.50
6.25	10.10		6.55		érk. UJVIDÉK	ind.	2.32	8.16					2.21
6.48	10.31		7.17				2.07	7.51					1.55

Oda						Óbecse—Ujvidék						Vissza	
SZ. V.	V. V.	SZ. V.		SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.
4.20	9.45	3.45	ind.	ÓBECSE	érk.	6.28	12.43	7.31					
4.42	10.11	4.07		Bácsföldvár		6.07	12.20	7.10					
5.07	10.31	4.27		Csurog		5.51	11.53	6.53					
5.27	11.02	4.47		Zsablya		5.27	11.19	6.26					
5.42	11.18	5.02		Boldogasszonyfalva		5.12	10.46	6.11					
6.05	11.45	5.25		Temerin		4.56	10.28	5.55					
6.14	11.54	5.34		Tiszaistvánfalva		4.40	9.59	5.35					
6.27	12.09	5.47	érk.	VASKAPU	ind.	4.26	9.43	5.19					
6.29	12.13	5.53	ind.	VASKAPU	érk.	4.25	9.42	5.18					
6.53	12.40	6.17	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.00	9.15	4.56					

Oda						Szeged-Rókus—Zenta						Vissza	
SZ. V.	V. V.	SZ. V.		SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.
4.20	1.35		ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	8.56	6.03						
4.40	1.59			Röszke		8.36	5.43						
4.57	2.17		érk.	HORGOS	ind.	8.18	5.25						
4.58	2.35		ind.	HORGOS	érk.	7.57	4.59						
5.16	2.58			Martonos		7.39	4.41						
5.42	3.24			Magyarkanizsa		7.25	4.26						
6.04	3.55			Adorján		6.56	3.57						
6.29	4.20		érk.	ZENTA	ind.	6.30	3.30						

Oda						Ujvidek—Vaskapu—Titel						Vissza	
SZ. V.	V. V.	SZ. V.		SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.
6.54	5.25		ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.11						
7.17	5.52		érk.	VASKAPU	ind.								